

Ишбилармон, мардлик
ва шижоат соҳиби,
азми қатъий тадбир-
кор ва хушёр бир киши
минг-минглаб тадбир-
сиз, лоқайд кишилар-
дан яхшидир.

Амир ТЕМУР

Ma'rifat

ENLIGHTENMENT * XALQ ZIYOLILARI GAZETASI * معرفت

1931-yildan chiqa boshlagan 2010-yil 13-yanvar, chorshanba № 3 (8236) ISSN 2010-6416

ВАТАНГА ҚАСАМЁД, МАРДЛИК ВА ЖАСОРАТ МАДҲИЯСИ

Президент Ислам Каримовнинг Тошкент шаҳрида барпо этилган "Ватанга қасамёд" ҳайкалининг очилишига бағишланган тантанали маросимдаги сўзи

Ассалому алайкум, азиз юртдошлар!

Ҳурматли Ватан ҳимоячилари!

Муҳтарам фахрийлар!

Шу кунларда халқимиз, жамоатчилигимиз мамлакатимиз ҳаётидаги энг қадрли, энг қутлуғ байрамлар қаторидан ўрин олган Ватан ҳимоячилари кунини кенг нишонламоқда.

Шу муносабат билан халқимиз ўз ҳаётини Ватан ҳимоясига, унинг чегаралари дахлсизлигини таъминлашга бағишлаган, эл-юрт тинчлиги ва осойишталигининг посбони бўлмиш жа-

сур ўғлонларига ўзининг чуқур ҳурмати ва самимий меҳр-муҳаббатини яна ва яна изҳор этмоқда.

Азиз дўстлар!

Бугун Ватанимизнинг мустақиллигини, юртимиз барқарорлиги ва хавфсизлигини ҳимоялаш, аҳоли-мизнинг тинч ва осуда ҳаётига қарши қаратилган ҳар қандай тажовуз ва гаразли уринишларнинг олдини олиш ва бартараф этишда – бундай ўта муҳим ва масъулиятли вазифаларни адо этишда миллий Куролли Кучларимизнинг ўрни ва аҳамияти, ҳеч

нарсга билан ўлчаб бўлмайдиган ҳиссаси ҳақида кўп гапириш мумкин.

Ҳақиқатан ҳам, ўтган қисқа давр мобайнида Ўзбекистонда бугунги кун талабларига жавоб берадиган тезкор ва ихчам, замонавий курол-яроғ ва техника билан таъминланган, жанговар қобилият ва тайёргарликка эга бўлган, бир сўз билан айтганда, ҳар қандай ёвуз кучга муносиб зарба беришга қодир бўлган армияни барпо этганимиз билан ҳар қанча фахрлансак арзийди.

Шу борада амалга оширган улкан ишларимизни тан олган ҳолда, бугун замоннинг ўзи олдимизга қўяётган талабларни инобатга олиб, Куролли Кучларимизнинг жанговар салоҳияти ва ҳаракатчанлигини кучайтириш, уни замонавий курол-аслаҳа билан таъминлаш, ҳарбийларимизнинг профессионал малакаси ва тайёргарлигини ошириш, уларни ва уларнинг оила аъзоларининг социал эҳтиёжларини муносиб қондириш, ҳарбий хизматни амалда шон-

шараф ишига айлантириш, мухтасар айтганда, армиямизнинг қиёфасини тубдан ўзгартириш албатта биздан ҳали катта эътибор ва куч-имкониятларни сафарбар этишни талаб қилади.

Мана шундай ҳеч кечиктириб бўлмайдиган ва доимий эътиборимизда туриши шарт бўлган вазифаларимиз қаторида мен бир масалага алоҳида урғу бериб, унинг аҳамияти ва маъноси ҳақида тўхталиб ўтишни ўринли, деб биламан.

(Давоми 2-бетда.)

ЭЛ-ЮРТГА САДОҚАТ ТИМСОЛИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов Тошкент шаҳрида барпо этилган "Ватанга қасамёд" ҳайкалининг очилишига бағишланган тантанали маросимда иштирок этди.

12 январь куни давлатимиз раҳбари ғояси ва ташаббусига асосан бунёд этилган "Ватанга қасамёд" ҳайкалининг тантанали очилишига бағишланган маросим бўлди. Маросимни Тошкент шаҳар ҳокими А.Тўхтаев очди.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мадҳияси янгради.

Давлатимиз раҳбари "Ватанга қасамёд" монументини очди ва унинг пойига гул қўйди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов маросимда нутқ сўзлади.

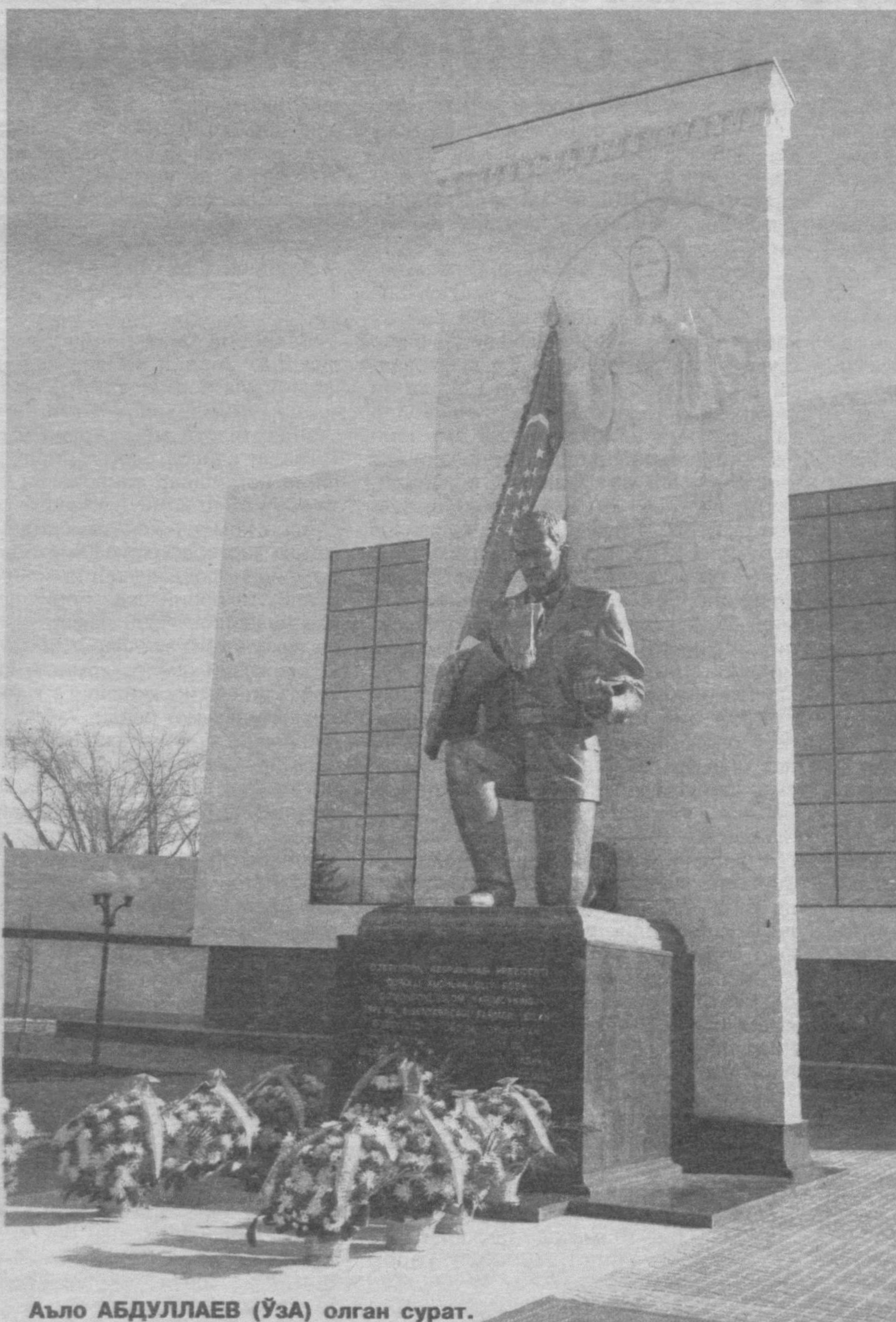
Қасамёд – шунчаки расмий тадбир эмас, ҳар бир инсон ҳаётидаги унутилмас воқеадир. Шу боис ушбу мажмуа Президентимиз Ислам Каримов таклифига биноан "Ватанга қасамёд" деб номланди.

Ям-яшил боғ марказида қад ростлаган ушбу бетакрор бадиий мажмуа Ватанга садоқат, халқимизнинг фидойи ўғлонларининг мардлиги ва жасоратининг ёрқин тимсолига айланди.

Тадбирда сўзга чиққан курсант Лазиз Акбаров, ҳарбий хизматчи онаси Наргиза Мавлонова, сержант Аброр Мамарасулов, катта лейтенант Низомиддин Сайфиддинов Куролли Кучларимизнинг жанговар тайёргарлигини кучайтириш, уни замонавий курол-аслаҳа билан таъминлаш, ҳарбийларнинг профессионал малакасини ва маҳоратини ошириш, уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш борасида қўрсатаётган доимий ғамхўрлиги учун давлатимиз раҳбарига самимий миннатдорлик билдирдилар.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталари, Вазирлар Маҳкамаси, вазирлик ва идоралар номидан "Ватанга қасамёд" монументи пойига гуллар қўйилди.

Воҳид ЛУҚМОНОВ,
ЎЗА мухбири

Аъло АБДУЛЛАЕВ (ЎЗА) олган сурат.

ГАЗЕТАНИ
ВАРАҚЛАГАНДА:

«ҲИССАМ
ҚУШИЛАЁТГАНИДАН
ХУРСАНДМАН»
3-бет

БУГУННИНГ
ЁШЛАРИ
ЗУҚҚО ВА БИЛИМДОН
4–5-бетлар

СОҲИБҚИРОН
АМИР ТЕМУР
ҲАҚИДА
ҲАҚИҚАТЛАР
8–9-бетлар

БЕҲИШТ НАФАСИ
ЁКИ УЗУМ ВА УНГА
МУНОСАБАТ ТУГРИСИДА
10–11-бетлар

СОЛИҚ СИЁСАТИ: ЯНГИЛИК ВА ИМТИЁЗЛАР

Мамлакатимиз иқтисодий-етини барқарор ва мутаносиб ривожлантиришда давлатимиз томонидан солиқларнинг рағбатлантирувчи родини кучайтиришга қаратилаётган алоҳида эътибор ўз самарасини бермоқда. Президентимиз Ислон Каримовнинг 2009 йил 22 декабрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг 2010 йилги асосий макроиқтисодий кўрсаткичлари прогнози ва давлат бюджети параметрлари тўғрисида»ги қарори мамлакатимиз солиқ тизими самарадорлигини оширишда муҳим омил бўлмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси томонидан пойтахтимизда ташкил этилган кўргазмали семинар мазкур қарор ижросини таъминлашга бағишланди.

Тадбирда Давлат солиқ қўмитаси раиси Б.Парпиев Президентимиз Ислон Каримов раҳнамолигида иқтисодий эркинлаштириш борасида амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотлар ўз самараларини бераётганини алоҳида таъкидлади. Айниқса, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ҳар томонлама қўллаб-қувватланаётгани, жумладан, уларга солиқ имтиёзлари берилаётгани бунда муҳим аҳамият касб этмоқда. Бу, ўз навбатида, иқтисодий тизимнинг барқарор фаолият кўрсатиши ва ўсиш суръатларини изчил таъминлаш имконини бермоқда.

Президентимизнинг номи қайд этилган қарорига кўра, хўжалик юритувчи субъектлар зиммасидаги солиқ юки 2010 йилда фойда солиғи базавий ставкаси амалдаги 10 фоиздан 9 фоизга пасайтирилди. Натижада корхоналар ихтиёрида 2010 йилда қарийб 52,1 миллиард сўм маблағ қолиши кутилмоқда. Иқтисод қилинган маблағ корхоналарни технологик янгилаш ва ишлаб чиқаришни кенгайтириш ҳамда ишчи ва хизматчиларнинг иш ҳақларини ошириш имкониятини янада кенгайтиради.

Аҳоли даромадларига солиқ юкини камайтириш ва уларнинг харид қобилиятини ошириш мақсадида жисмоний шахслардан олинган даромад солиғи ставкаси 2010 йилда ҳам камайтирилиб, 12 фоиздан 11 фоизга пасайтирилди. Солиқ солинадиган даромаднинг Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларида таълим олиши учун (ўзининг таълим олиши ёки 26 ёшгача бўлган фарзандининг таълим олиши учун) тўланган маблағлар суммасига камайтириш шаклида

қўшимча имтиёзлар жорий этилди.

Ягона солиқ тўлови бўйича микрофирма ва кичик корхоналар учун ягона солиқ тўлови ставкаси 8 фоиздан 7 фоизга пасайтирилди. Натижада микрофирма ва кичик корхоналарнинг солиқ юки камайиб, улар ихтиёрида 2010 йилда 25 миллиард сўм атрофида маблағ қолиши кутилмоқда. Бу микрофирма ва кичик корхоналар фаолиятини янада ривожлантириш билан бирга аҳоли бандлиги ва фаровонлигини оширишга хизмат қилади.

Давлат мақсадли жамғармаларидан амалдаги Пенсия жамғармасига мажбурий тўлов ставкаси 1 фоиздан 1,5

фоизга оширилди. Мактаб таълимини ривожлантириш жамғармасининг амалдаги 1 фоиз ставкаси эса 0,5 фоизга камайтирилди. Йўл жамғармасига мажбурий ажратмаларнинг амалдаги ставкаси ўзгаришсиз сақлаб қолинди. Ушбу тадбирлар натижасида мазкур жамғармаларнинг харажатларини тўлиқ молиялаштириш имконияти яратилади ва Пенсия жамғармасига 315 миллиард сўм қўшимча маблағ тушиши таъминланади.

2010 йилда ягона ижтимоий тўловнинг амалдаги 24 фоизли ставкаси 25 фоиз қилиб белгиланиши натижасида Пенсия жамғармасига қўшимча 159,7 миллиард сўм маблағ тушуми таъминланади. Фуқароларнинг бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига тўлайдиган суғурта бадаллари ставкаси амалдаги 3,5 фоиздан 4 фоизга оширилиши билан қўшимча 66,1 миллиард сўм маблағ ундирилиши таъминланади. Ушбу қўшимча маблағлар фуқароларимизнинг нафақа билан боғлиқ харажатларини қоплашга хизмат қилади.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, жорий йилда амалдаги баъзи имтиёзларнинг муддатлари яна узайтирилди. Солиқ кодексининг айрим моддаларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди.

Тадбиркорлик субъектлари раҳбарлари, бухгалтерлар иштирок этган тадбирда 2010 йилги солиқ сиёсатининг асосий йўналишлари, тадбиркорлик субъектларига берилаётган имтиёзлар ҳамда қабул қилинаётган янги қонун ҳужжатларининг мазмун-моҳияти кўргазмали материаллар ва мутахассисларнинг маърузалари асосида тушунтирилди.

Мазкур кўргазмали семинар 15 январга қадар давом этади.

Норгул АБДУРАИМОВА,
ЎЗА мухбири

Ҳар йили аънавий тарзда илмий изланиш-

лар олиб бораётган, турли хил ихтиролар яратаётган талаба, магистр ва аспирантларни излаб топиш ва уларни муносиб тарзда рағбатлантириш учун талабаларнинг энг нуфузли танловларидан бири — Ўзбекистон Республикаси Президенти Давлат стипендияси танлови ўтказиб келинишидан хабарингиз бор, албатта. Олий ўқув юртлари бакалавриатура, магистратура, аспирантура йўналишларида ўтказиладиган мазкур нуфузли танловда энг иқтидорли ва истеъдодли ёшлар иштирок этиб, муносибларигина Президент стипендияси соҳиби, деган номга муяссар бўлади.

Янги йилда Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг «Машинашунослик ва машина қисмлари» ихтисослиги бўйича аспирантура босқичида таҳсил олаётган Турсун Маҳмудовга «Энергетика, ресурс ва саноат» йўналиши бўйича Президент стипендияси соҳиби бўлишдек бахт насиб этди. Албатта, бунга осонликча эришилмади.

2001 йилда Самарқанд

2010-yil — Barkamol avlod yili

дистоннинг ИТЕС гранти асосида Дехли шаҳрида «Ахборот технологиялари ва инглиз тили» курсларида таҳсил олиб қайтди. Орадан бир йил ўтиб эса Туркиянинг «Makel» компаниясида 3 ой малака ошириш билан бирга у ердаги замонавий техника ва ишлаб чиқариш машиналари билан яқиндан танишди.

Айни пайтда «Ясси материални кўнчилик машиналари ишлов зона-

тент олишга муваффақ бўлди. Бу қурилма станица устига маҳкамланиб, электр сими ёрдамида бирлаштирилган етакчи ва етакловчи валлар, уларни ўраб турувчи ёпиқ торлардан ташкил топган торли транспорттердан иборат.

Унинг ишлаш принциплари қуйидагича: виброқўзғатувчи воситаларда тебраниш ҳаракати юзага келади. Қурилмада, шунингдек, қозиқ-

«ХИССАМ ҚЎШИЛАЁТТАНИДАН ХУРСАНДМАН»

давлат меъморчилик ва қурилиш институтининг «Машинасозлик технологияси, жиҳозлари ва машинасозлик ишлаб чиқаришини автоматлаштириш» йўналиши бўйича бакалавриатура босқичига ўқишга грант асосида қабул қилинган Турсун Маҳмудов талабалар ўртасида ўтказиладиган фан олимпиадасида «Машина механизмлари назарияси» фани бўйича бир неча бор муносиб иштирок этди ва ниҳоят 2003 йилда Республика босқичида фахрли 3-ўринни қўлга киритди.

— Бу олимпиада мениннг ҳаёт йўлимни танлаб олишимда катта туртки бўлган, — дейди у. — Шундан сўнг устозларим менга ишонч билан қарайдиган бўлди. Бу эса ўз устимда янада кўпроқ ишлашимга, янгиликлар яратишимга сабаб бўлганди. 2004 йили эса институтимизнинг махсус стипендияси совриндори бўлдим. Олган билимларимни яна бойитиш, юртимиз ишлаб чиқариш саноатини ривожлантиришга кичик бўлса-да, ўз хиссамни қўшиш мақсадида Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг магистратурасига ўқишга кирдим.

Таъкидлаш жоизки, тиниб-тинчимас Турсун Маҳмудов ишлаб чиқариш саноати техникалари ва машиналари билан боғлиқ масалаларни бакалавриатура босқичида ўқиб юрган пайтидаёқ батафсил танишиб, шу йўналишни чуқур ўрганди. 2006 йили эса Ҳин-

сига узатиш, транспортироваккаш ва текислаш механизмларини такомиллаштириш ва асослаш» мавзусидаги номзодлик диссертацияси устида илмий изланишларини олиб бораётган ёш тадқиқотчи юртимиз кўнчилик саноати ва чарм маҳсулотларини ишлаб чиқаришни ривожлантиришга ва унинг сифат даражасини оширишга астойдил бел боғлаган.

— Дунё бозорида тери (чарм) маҳсулотларига талаб юқори. Мамлакатимиз эса ушбу маҳсулотларни ишлаб чиқариш учун хомашё манбаига эга. Биламизки, кўнчилик маҳсулотларини ишлаб чиқариш бир неча босқичларда амалга оширилади. Хром тузлари билан ишлов берилган (қурилган) тери текисланади ва қисмларга ажратилади. Бу ишлар механизациялаштирилган махсус машиналарда амалга оширилади. Машиналар тери (чарм)ни текислаш жараёнида унинг айрим қисмлари яроқсиз аҳволга келиб қолишини кузатишларимда билдим. Ва мана шу жараённи такомиллаштириш устида изланишлар қила бошладим.

Айтиш жоизки, ёш тадқиқотчининг тинимсиз изланишлари бесамар кетмаяпти. 2008 йилда Т.Маҳмудов ва унинг ҳамкасблари мана шу жараён устида иш олиб бориб, янгилик яратишга эришдилар. Улар ясси материални текислаш ва ишлов зонасига етказиш қурилмасини яратиб па-

ли ҳаракатчан таянч ҳам бўлиб, ҳар бир ёпиқ тор эса алоҳида ҳаракатланмайдиган таянч лотокка жойлаштирилган. Эътиборлиси, қурилма терини текислашда унинг сифат даражасини бузмайди.

— Т.Маҳмудовни магистратура босқичида таҳсил олаётгандан буён яхши биламан, — дейди ёш тадқиқотчининг илмий раҳбари, техника фанлари доктори Файрат Баҳодиров. — Янгиликка ўч, изланувчан, тиришқоқ аспирантнинг илмий ишларини профессорлар ва олимлар юқори баҳолашмоқда. У илмий иши устида жуда кўп изланишлар олиб борди. Бир қатор хорижий мамлакатларда бўлиб, ўз истеъдодини кўрсатиб қайтди. Хусусан, 2008 йилда Германиянинг DAAD гранти асосида «Vogwerk» компаниясининг илмий текшириш лабораториясида тажрибалар ўтказиши натижасида компаниянинг патентини олишга муяссар бўлди. Бундан ташқари, у ҳозир Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси М.Ўрозбоев номидаги механика ва иншоотлар сейсмик муштақамлиги институтида ҳам фаолият олиб бормоқда.

Бир сўз билан айтганда, ёш тадқиқотчининг изланишлари мамлакатимиз енгил саноатини ривожлантиришга, ҳисса бўлиб қўшилаётгани қувонарли ҳолдир.

Шерали НАМОЗОВ,
«Ma'rifat» мухбири

Бугунги ёшлар учун талай имкониятлар яратилганининг биргина ёрқин мисоли сифатида турли академик грант дастурларини кўрсатиш мумкин. Айтиш жоиз, бу каби дастурлар нафақат рағбат, балки ўғил-қизларни ўз гоёлари билан ўртоқлашиш, уларни кенг жамоатчиликка тақдим этиш ва амалий самарасини кўришга ундовчи омил вазифасини ҳам ўтамоқда. Масаланинг яна бир аҳамиятли томони шундаки, ҳар бир ижодкорлик гоёлари гоёлигича қолиб кетмасдан ҳаётга татбиқ этилиши негизда бунёдкорлик хусусияти тарғиб этилмоқда.

Хўш, ҳозирда ёш авлод вакилларига берилган грантлар самараси нималарда кўринмоқда? Умуман, уларнинг лойиҳалари амалий қиммати қандай ва ҳозирга қадар, ҳаётга татбиқ этилган қандай лойиҳалар бор? Ёшларнинг рационализаторлик гоёлари ва таклифлари ишлаб чиқариш амалиётида чиндан ҳам фойда бераяптими? Ушбу саволларга жавоб топиш мақсадида бир нечта грант соҳибларини суҳбатга чорладик.

ашёсидан фойдаланиш усуллари ва бунёдкорлик ишларида қандай устунликларга эришиш мумкинлигини кўрсатиб бердим.

Дилшод АБДУЛЛАЕВ, ЎзМУ механика-математика факультети магистранти. Алоҳида таъкидлаш зарур, ёш, изланувчан йигит яратган лойиҳа ҳалигача грант дастурларига тақдим этилган бирорта ҳам ишга ўхшамайди.

файед коммуникайшнз) технологик янгилиги. Бошқача қилиб айтганда, бу кўп вазифали АТС бўлиб, унинг ёрдамида Ай-Пи (IP) тармоғи орқали сифатли телефон алоқасини жорий этиш мумкин. Шу билан бирга, Ай-Пителефония соҳасидаги мутлақо янги технология асосга эга мазкур лойиҳа корпоратив алоқа тизимини тубдан ўзгартириб юборишни назарда тутди. Жавлоннинг ишланмаси

“ БУГУННИНГ ЁШЛАРИ

зукко ва билимдон

— Менинг муаллифлик лойиҳам «ВЭК — виртуал электрон кутубхона» деб номланади. Бу тизим икки қисмдан ташкил топган. Биринчиси, электрон кутубхона бўлиб, у орқали электрон ресурслар сақланади ва етказиб берилиши таъминланади. Иккинчи қисмнинг мақсади эса кутубхона ишини автоматлаштиришга қаратилиб, бунинг натижасида кутубхона хонимлари ишлари энгиллаштирилади. Бошқача қилиб айтганда, ҳужжатлар электрон кўринишига келтирилади, шунингдек, кутубхонада барча жараёнлар компьютерлаштирилади.

Виртуал электрон кутубxonанинг энг асосий қулайликлари шундаки, унинг ёрдамида зарур китобни тезда топишга имкон туғилади, китобхона варақаси, китоблар рўйхати, фойдаланувчилар назорати электрон шаклда бўлади.

Ҳозирда сотувда мавжуд дастурлар ҳақида гапирадиган бўлсак, мен ишлаб чиққан дастурга бироз ўхшаш «КАДАТА» дастури бор. Лекин унда ҳам электрон ресурслар билан ишлаш энгидина йўлга қўйилмоқда. Шу жиҳат мен яратган «ВЭК» тизими ва «КАДАТА» тузилишидаги умумийликни кўрсатади. Виртуал электрон кутубхона тизими ҳали тўлиқ ишга туширилмаган, чунки бунинг учун вақт талаб этилади. Айни пайтда дастур ЎзМУ механика-математика факультети кутубхонасида апробациядан ўтмоқда.

Жавлон ҚАЮМОВ ва унинг «Smartline IP Unified Communications» (Смартлайн Ай-Пи юни-

шаҳар тармоғидаги, компанияларнинг қўшимча рақамлари ва муассасалардаги кичик (мини) АТСлар фаолиятини ўзгача тизимда ташкил этишга имкон яратади.

— Кўнғироқларни амалга ошириш ва уларни қабул қилиш учун муассаса ёки идорада Ай-Пи тармоғи мавжуд бўлса бас, — дейди Жавлон Қаюмов. — Шунда компаниянинг ички рақамини олган ходим шаҳар ва мамлакатнинг исталган нуқтасида ҳам алоқа қилиш имконига эга бўлади.

Дастурий таъминот жуда ҳам содда ва қулай интерфейс (ташкилий қисм)га эга бўлиб, қисқа муддат ичида қатор операцияларни бажариш имконини беради. Smartline IP Unified Communications тизимининг одатий кичик АТС олдидаги қулайликлари жуда ҳам устундир. Мисол учун, тармоқ учун махсус ускуналар талаб этилмайди, чунки бошқарув мавжуд хусусий серверлар ёрдамида амалга оширилади. Қолаверса, кўнғироқнинг жавобсиз қолиши эҳтимоли йўқолади. Сабаби, агар алоқа операторлари барча телефон қилганларга ўз вақтида жавоб беролмаган тарзда ҳам абонент у билан уланмагунча алоқада қолади. Мабодо кўнғироқ қилган одам телефон гўшагини қўйса, оператор унинг рақамини кўриб қайта алоқага чиқиши мумкин. Зарур ҳолларда оғзаки хабарларни қолдириш имконини берадиган Voice Mail (Овозли хабар) хизмати амалда бўлади.

Алоҳида таъкидлаш зарурки, дастурий таъминот нафақат битта идорада

2010-yil — Barkamol avlod yili

амалда бўлиб, балки марказий бўлим орқали барча ҳудудий филиалларни битта тизимга бирлаштириши мумкин. Ай-Пи тармоқнинг яна бир қулайлиги — бунда кўнғироқлар бепул амалга оширилади, уларнинг сони эса чексиз бўлиши мумкин. Бажарадиган вазифалар рўйхати ҳам ҳайратланарли даражада: аудиоконференция, видеоконференция, суҳбатларнинг маҳаллий қайдлари, овозли хабарлар, овозли хабарларни электрон шаклга кўчириш, видеофон, Интернет Эксплорер дастури ёрдамида кўнғироқ қилиш, «Менга кўнғироқ қилинг» хизмати ва кўплаб бошқалар. Бир сўз билан айтганда, мазкур лойиҳа ёрдамида компанияларда иш суръати, миқдорларга хизмат кўрсатиш тезлиги ва сифати анча кўтарилиши кутулмоқда.

Техник лойиҳалар ва ишланмаларга алоҳида қизиқиши бўлган **Хоразм вилоятидаги 1-академик лицей**

эгаллаши, шубҳасиз. Чунки GSM кўриқчиси универсал восита, ундан объектларни ҳам ташқи томондан, музей, санъат галереялари, супермаркет каби катта биноларни ичидан ҳам кўриқлашда кенг фойдаланиш мумкин.

Кўриқлаш воситасининг ишлаш тизимини дўконда ўғирлик содир этилиши мумкин бўлган вазият мисолида тушунтираман. Агар мазкур тизим дўконга ўрнатилса, ҳатто жуда пухта тайёргарлик кўрган жиноятчи дўкон ичига кириши билан дарҳол мулк эгасининг уяли телефонида белгиланган ҳудуд кесиб ўтилганлиги ҳақида хабар боради. Қизиқ вазият, тўғрими? Қандай қилиб бунга эришдингиз, деган саволларга одатда «жуда оддий» дея жавоб бераман. Негаки, чиндан ҳам бу у даражада мураккаб эмас.

Қурилма ишлаб турганда нур оқими узлуксиз равишда лазер нурини қабул қилувчи қурилмадаги фоторезисторга тушади. Бунда ишончли кўриқлаш чизиги пайдо бўлади. Агар кўриқланаётган объект дахлсизлиги бузилса, нур оқими тўхтади. Ушбу жараён ўта қисқа муддатда содир бўлса ҳам бу қурилмада қайд этилади. Яъни, GSM кўриқчиси уяли алоқа тармоғида ишлайдиган телефон ёрдамида хотирага олдиндан киритиб қўйилган мулк эгаси рақамига кўнғироқ қилинади ва кўриқланаётган объект дахлсизлиги бузилганлиги ҳақида хабар берилади.

Исломбек ҚОДИРОВ, Тошкент ахборот технологиялари университети Фарғона филиали талабаси.

— Мен дастурлаш йўналиши бўйича «Коллеж ва академик лицейлар ҳақидаги маълумотлар тўплами» лойиҳаси муаллифиман. Аслида бу 9-синф битирувчилари учун мўлжалланган лойиҳадир. Уни яратиш жараёнида Фарғона вилоятидаги барча коллеж ва академик лицейлар тўғрисидаги маълумотлар Visual studio.net 2008C# sharp va Microsoft office publish ёрдамида алоҳида дастур кўринишига келтирилган. Дастурнинг асосий ўзига хос жиҳатларидан бири интернет тармоғида ҳам ишлаб олишида. Қолаверса, лойиҳа ўзбек тилидаги Web Brauser вазифасини ҳам қисман бажара олади. Агар бу лойиҳам амалиётга татбиқ этилса, нафақат битирувчи ёшлар учун, балки корхона ва ташкилотлар учун ҳам бир қатор қулайликлар яратилар эди.

Аслида дастурни яратиш гоёси ўрта мактабни тугатган, яъни ўқишни қайси йўналиш бўйича, қаерда давом эттириш масаласига дуч келган пайтда туғилган. Ушанда танлаш учун вариантлар кўп бўлса-да, маълумотлар кам эди. Шу тариқа шахримиздаги коллеж ва академик лицейлар ҳақида маълумот тўплай бошладим. Кейинчалик бу маълумотларни битта тизимга жойлаштириш фикри пайдо бўлди. Чунки мен дуч келган керакли ва етарлича маълумотга эга бўлмаслик муаммоси ҳар йили кўпгина мактаб битирувчиларига қийинчилик туғдириши табиий.

Ахборот асри деб аталаётган бугунги кун талаби имкон қадар кўпроқ маълумотга иложи борича тезроқ эга бўлишни талаб этади. Ўйлаётганим, эндиликда вилоятимиз битирувчилари қисқа вақт ичида исталган ўрта махсус, касб-хунар таълим муассасаси ҳақидаги маълумотни бир жойдан олиш имкониятига эга бўлди.

Кўриб турганингиздек, грант лойиҳалари голиблари фақат ахборот технологиялари, веб ишланмалар, дастурлаш йўналишларида янгилик яратибгина қолмадилар. Балки, улар орқали кўплаб қулайлик ва устунликларни жорий этишга эришдилар. Негаки, аслида уларнинг лойиҳалари негизда ҳозирда долзарб ҳисобланган қатор масалаларга энг мақбул ечимни излаб топиш гоёси ётади.

Наргиза ИБРОХИМОВА,
«Ma'rifat» мухбири

НАВБАТДАГИ ДОВОН ЗАБТ ЭТИЛДИ

УЧИНЧИ БОСҚИЧГА ЙўЛЛАНМА ОЛИНДИ

Сурхондарё вилоятида академик лицейлар, касб-хунар коллежлари ва умумтаълим мактаблари ўқувчиларнинг умумтаълим фанлари бўйича олимпиаданинг 2-босқичида 14364 нафар ўғил-қизлар ўз иқтидорини синаб кўрди. Жумладан, Термиз шаҳридаги 16-мактабда қишки таътил кунлари 16та фан бўйича олимпиаданинг II босқичи ўтказилди. Унда 1-турда голиб чиққан ўқувчилар 3-турга ўтиш учун астойдил ҳаракат қилишди.

Аммо голиблик тест синови, оғзаки, ёзма ҳамда амалий лаборатория ишларини муваффақиятли бажарган ва зарур балларни жамлаган ўқувчиларга насиб этди. Шундай қилиб, навбатдаги босқичга Термиз шаҳридан 35 нафар ўқувчи йўлланмани қўлга киритди. Голиблар ўрта махсус, касб-хунар таълими ҳудудий бошқармаси ва шаҳар халқ таълими бўлимининг фахрий ёрлик ҳамда эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Айни кунларда барча туманда ва Термиз шаҳрида учинчи тур бахсларига қизгин тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди.

Норкуват Тўраев

Сурхондарё вилояти.

Фарғона вилоятидаги умумий ўрта таълим мактаблари ўқувчилари ўртасида ҳам фан олимпиадаларининг 2-босқичи гоёт уюшқоқлик билан ўтказилди. Бахсларнинг бу босқичида 15467 нафар ўқувчи ўз билим ва малакаларини синовдан ўтказдилар. Хусусан, Бувайда туманида ҳам турли фанлар бўйича бўлиб ўтган бахсларга юсак савияда тайёргарлик кўрилди. Туман халқ таълими бўлимининг буйруғи асосида тадбирлар дастури ишлаб чиқилди. Ташкилий кўмита ва ҳакамлар ҳайъати аъзолари зиммасига олимпиада бахсларини адолатли ва ошкоралик мезонларига қатъий амал қилинган ҳолда ўтказиш масъулияти юклатилди.

— Беллашув иштирокчилари учун барча шарт-шароитларнинг яратилгани бизни мамнун этди, — дейди 25-мактабнинг 9-синф

ОШКОРА РУҲДА ЎТДИ

Ўқувчиси Муродил Эргашев. — Кимё фанидан беллашувлар уч турда ўтказилди. Бунда асосан, ёзма иш, тест синовлари ва амалий топшириқларини бажардик. Давлат умуммиллий дастури доирасида келтирилган замонавий лаборатория жиҳозларидан унумли фойдаландик. Натижада 86 балл кўрсаткични қўлга киритиб, 2-босқичда голиб бўлдим.

Бахсларнинг яна бир голиби, хорижий тиллардан 97 балл натижа кўрсатган ўқувчи Дилшодбек Тўхтаев ўз таассуротларини тўқилганиб сўзлади:

— Олимпиадада чет тили фанидан иштирок этдим. Бу ерда барча шароитларнинг борлиги, хоналарнинг техник жиҳатдан юсак жиҳозланганлиги муваф-

фақиятга эришишимда асосий омил бўлди. Ёзма иш, тест синовларини аниқ бажардим ва голиб бўлдим. Албатта, вилоят босқичида ҳам голибликни қўлга киритишни мақсад қиламан. Бахслар ошкоралик руҳида ва ҳаққоний ўтди.

Дарҳақиқат, вилоятнинг барча шаҳар ва туманларида ўтказилган бахсларнинг 2-тури хolisona, адолатли ва ошкора бўлиши таъминланди.

Зеро, ана шу холислик ва ошкоралик билимдонлар орасидан энг сараларини бахсларнинг кейинги босқичида ҳам адолатли тарзда аниқланишини таъминлайди.

Баҳодиржон ШОКИРОВ
Фарғона вилояти.

Fan olimpiadasi — 2010

ЯҚҚОЛ ПЕШҚАДАМ ОЙДИНЛАШДИ

Қизилтепа туманидаги 40та мактабда айни кунда йигирма мингдан ортиқ ўқувчилар таълим-тарбия олмоқда. Фидойи муаллимлар уларнинг пухта билим олишлари учун барча имкониятлардан фойдаланиб, самарали меҳнат қилишаётир. Яқинда ниҳоясига етган фан олимпиадаларининг туман босқичи бу фаолиятга маълум маънода баҳо бериб, «Галвирни сувдан кўтарди» дейиш мумкин. Мазкур билимлар баҳсида бир минг бир юзу эллик уч нафар ўқувчилар фаол иштирок этиб, улардан саксон олти нафари етмиш олтидан юқори бал тўплади.

— Ўқувчиларимиздан 47 нафари олимпиаданинг вилоят босқичида иштирок этиш имкониятини қўлга киритди, — дейди туман халқ таълими методика бўлими мудири вазифасини бажарувчи Ҳотам Ражабов. — Иқтидорли, билимли ўқувчиларни тўғри танлаш, тадбирнинг оқилона ташкил этилиб, адолатли тарзда ўтказилишига жиддий эътибор қаратилди.

Фан олимпиадасининг туман босқичида ҳудуддаги Гуландом Орипова раҳбарлик қилаётган 3-, Акмал Ансоров директорлигидаги 27-мактабларнинг ўқувчилари, айниқса, пешқадамлик қилишдики, ҳар иккала илм масканининг вакиллари орасида биринчи, иккинчи, учинчи ўринни эгаллашга муваффақ бўлганлар бор.

Навбатдаги босқичга йўлланма олганлар ичида география фанидан 88 балл тўплаган Гулноза Насуллаева, 85 балл йиғишга эришган Аваз Тошев, 81 баллик кўрсаткичга эга бўлган Мухлиса Бафоевалар иштироки, айниқса, кўпчиликни қувонтирди.

Айни кунда олдинда турган галдаги довлонларни муваффақиятли забт этиш учун тайёргарлик ишлари давом эттириляпти. Ўқувчилар билан махсус қўшимча машғулотлар олиб борилмоқда.

О. МУРОДУЛЛАЕВА

Навоий вилояти.

Владимир ГРАНКИН олган сурат.

ИЖТИМОЙ ФАНЛАРДАН УСТУНЛИК

Сергели туманидаги 6-ихтисослаштирилган давлат умумтаълим мактабига ҳафтанинг маълум кунларида келиб, ўз билим доираларини белгиланган тартибда синаб кўрган ўқувчилар орасида голибларни саралаш жараёни қизгин кечди. Туман ҳудудидаги барча мактаблардан йиғилган 380 нафар билимдон ўқувчидаги фанга қизиқиш, мақсад сари интилиш ҳислатида баркамол авлодга хос белгилар намоёндыр. 24та умумтаълим мактабининг муайян фанлар бўйича тенгқурларидан анча устун ва илк босқичда фахрли — биринчи, иккинчи ва учинчи ўринни қўлга киритган барча ўқувчилари табиийки, голибликка даъвогар эдилар.

4—9 январь кунлари бўлиб ўтган фан олимпиадаларининг туман босқичида кўпроқ ижтимоий-гуманитар фанлар йўналиши бўйича ўқувчиларнинг билим даражаси юқори эканлиги ойдинлашди. Айниқса, она тили ва адабиёт, рус тили ва адабиёти, тарих ва ҳуқуқ, шунингдек, кимё фанлари бўйича оғзаки, ёзма, тест синовларида ана шу ўқув предметларини ўқиб-

ўрганишда катта ютуқларни қўлга киритган мактаб ўқувчиларининг қўли балан келди.

— Она тили ва адабиёти фанидан голиб деб топилган 9-синф ўқувчиларининг 25 нафари яна бир бор элакдан ўтказилди. Уларнинг ёзма ижодий иши, оғзаки синов ҳамда тест натижаси солиштирилганда яққол фарқ сезилди. Ҳакамлар ҳайъати аъзолари энг юқори балл тўплаганларни, хусусан, 267-мактабнинг 9-синф ўқувчиси Ўғилой Қодирова, 300-ихтисослаштирилган давлат умумтаълим мактаби ўқувчиси Динора Юсупова, 322-мактабдан Элёр Исмоиловларни фахрли ўринларга муносиб, деб топдилар, — дейди туман халқ таълими бўлими методисти Гулнора Эргашева.

Тошкент шаҳар халқ таълими бош бошқармаси методисти Дилфуза Тошмуҳаммедова ҳудудда голиб деб топилган 42 нафар ўқувчини табриклар экан, уларга кейинги тур синовларида ҳам муваффақият тилади.

Хулқар Тўйманова

Тошкент шаҳри.

БИЛИМЛИЛАР САРАЛАНДИ

Ўқувчилар билимини ошириш, уни чуқурлаштириш, иқтидорларни танлаб олиш ва рағбатлантириш мақсадида ташкил этилган умумтаълим фан олимпиадасининг навбатдаги босқичи Самарқанд шаҳридаги умумтаълим мактабларида ҳам бўлиб ўтди.

5-синфларда она тили ва адабиёт, рус тили ва адабиёти, математика, ўзбек тили (таълим бошқа тилларда олиб борилаётган мактаблар учун), ботаника ҳамда география, 7-синфларда она тили ва адабиёт, рус тили ва адабиёт, математика, ўзбек тили (таълим бошқа тилларда олиб борилаётган мактаб-

лар учун), физика ва тарих, 8-синфларда она тили ва адабиёт, рус тили ва адабиёт, математика, ўзбек тили (таълим бошқа тилларда олиб борилаётган мактаблар учун), физика, тарих, биология ҳамда хорижий тиллар фанларидан олимпиада ўтказилди.

— Биринчи босқичда фахрли биринчи, иккинчи ва учинчи ўринларни эгаллаган 9-синф ўқувчилари 29-30 декабрь кунлари 45-умумтаълим мактабида бўлиб ўтган ҳудудий босқич беллашувларида иштирок этди, — дейди шаҳар халқ таълими бўлими услубхона мудири Н.Саидова. — Шу йилнинг 7-8 январь кунлари 17-умумтаълим мактабида олимпиаданинг шаҳар

босқичи бўлиб ўтди. Унда 452 нафар энг аълочи ўқувчилар ўз билимларини синовдан ўтказди.

Ўқувчилар томонидан бажарилиши лозим бўлган топшириқларга ажратиладиган вақт ва уларга қўйиладиган баллар фанлар бўйича тайёрланган баҳолаш мезонлари асосида амалга оширилди. Ўқувчилар ёзма ва амалий иш, тест, физика, кимё ва биология фанларидан лаборатория ишлари ҳамда оғзаки суҳбат асосида билим ва маҳоратларини синовдан ўтказди.

Голиблар энди фан олимпиадасининг вилоят босқичига тайёргарлик кўрмоқда.

Ҳаким Жўраев
Самарқанд вилояти.

Ёшларимизда ватанпарварлик туг'уни камол топтириш, улар қалбига жасурилик, шижоат ва матонат руҳини синдиришда тарихимиз ҳамда яшаб ўтган улуғ аждодларимиз ҳаёти ва фаолиятини ўрнатган сифатида кўрсатиши катта аҳамият касб этади. Шу нуқтаи назардан биз куйида қудратли давлат қуриб, унда илм-фан, маориф, маданиятни ривожлантирган, тарихимизда ўлмасиз қолдирган соҳибқирон Амир Темурнинг Шарқ ва Ғарб учун намуна бўлгулик фаолияти ҳақида сўз юритмоқчимиз.

Дуё тарихининг шоҳидлигича жуда қадим-қадимдан то бугунгача тилга олинган машхур саркардалар сони бехисобдир. Лекин Амир Темур ўзидан аввал ва кейин ўтган саркардалар ичида ҳарбий санъатдаги иқтидори ва салоҳияти билан алоҳида маъқега эга. Шу ўринда савол туғилади. Амир Темур жанговарлик қобилиятига қандай эришган? Саркарда бўлиш нияти унда қандай пайдо бўлган?

Соҳибқирон Амир Темур ҳақида ҳақиқатлар

Амир Темурга саркардалик ота меросми? Ёки яна бошқа сабаблари ҳам борми? Фикримизни ойдинлаштириш мақсадида XIV асрга назар ташлаймиз.

Уша пайт Мовароуннаҳрда мураккаб сиёсий жараёнлар, улуслар ўртасидаги зиддиятлар кучайган бир давр эди. Аслида Темурнинг отаси Амир Тарагайнинг ҳам, бобоси Амир Баргулнинг ҳам ҳарбий ишга майли бўлмаган. Лекин давр талаби ва сиёсий муҳит ҳарбий санъатни мукамал ўрганишни тақозо этарди. Шунга кўра, Амир Тарагайбек ўғли Темурбекнинг ёшлигидан махсус мураббийлар назоратида чавандозлик, овчилик, камондан ўқ отиш, қилчибозлик каби ҳарбий таълим олишига алоҳида эътибор берган. Уша давр тарихисини Шарофуддин Али Яздий «Зафарнома»да Темурда ёшилгидан салтанат ва жаҳондорликка мойиллик сезилганини ёзади:

Учин бўлса-да эши унинг фақат, Лекин нияти эди тож ила тахт. Бир бола сипоҳига эди Амир, Бошқасига тайинланган эди вазир.

Эзма манбаларда қайд этилишича, шубҳасиз, Амир Темур турли ҳарбий-спорт ўйинларини ёқтирган, айниқса, овчилик касби унинг сеvimли машғулотларидан бири бўлган. Бу машғулотлар махсус мураббийлар назорати остида олиб борилган. Албатта, бундай машқлар ўз самарасини берган ва Темурнинг жиомий чиникишида муҳим роль ўйнаган, тенгқурлари ўртасида унинг макенини ошириб, сафдошлари доирасини кенгайтира берган. Шундай қилиб, Темур ёшлик йилларида ҳарбий соҳага мойиллигини оддий ўйинлардан намойиш этган бўлса, баалоғатга етган сари бу жиҳдди тус ола бошлаган. Эзма манбаларга кўра, Темурнинг феъл-атво-

ридаги босиклик, мулоҳазакорлик, салобатлилик, мардлик ва бошқа фазилатлар ўзгаларнинг унга бўлган ҳурматини ошира берган. Темур билан учрашиш насиб этган тарихчи Ибн Арабшоҳ ўз асарларида «Темур ақлли, очик кўнгил, журъатли, кучли, қобилиятли бўлиб ўсган», дея маълумот беради. Маълумотларга кўра, Темурдаги ана шу фазилатларини сезган Мовароуннаҳрнинг бош амيري Амир Қозоғон ўз набирасини унга никоҳлаб берган. Амир Қозоғон вафотидан кейин юртда амирлар ўртасидаги низолар кучайиб кетганидан фойдаланган Мўғулистон хони Туглуқ Темур 1360 йили Мовароуннаҳрга бостириб қиради. Саросимга тушган амирлар ўз юртиларини ташлаб қочган бир пайтда ҳаётнинг аччиқ-чучуғини тушуниб етаетган Темур келажакка ишонч билан боққан ҳолда Туглуқ Темур билан дипломатик алоқалар ўрнатиб, замон ва вазият тақозоси билан босқинчи хонга хизмат этаганини билдиради. Хоннинг ишончига эриша олган Темур Туглуқ Темур ёрлиғи билан Кеш вилоятининг доруғаси(ҳокими) этиб тайинланади. Темур ўзининг бундай ҳаракатлари билан узоқ келажакни англай билди, арконини узун ташлаган ҳолда тинчлик йўли билан беҳуда вайронагарчиликнинг, қон тўкилишининг олдини олди.

Темур бир қанча қонли ва сиёсий курашларда бирин-кетин рақибларига зарба бериб, 1370 йили Мовароуннаҳрнинг буюк амيري этиб тайинланганч, мамлакатда тинчлик ўрнатилиши билан Кеш вилоятининг доруғаси(ҳокими) этиб тайинланади. Темур ўзининг бундай ҳаракатлари билан узоқ келажакни англай билди, арконини узун ташлаган ҳолда тинчлик йўли билан беҳуда вайронагарчиликнинг, қон тўкилишининг олдини олди.

Хотира кечаси

Кўшқўпир туманидаги 23-умумий ўрта таълим мактабида Ватан ҳимоячилари кунига бағишлана «Ватан ҳимоячиларини унутмаймиз» мавзусида хотира тадбири бўлиб ўтди. Унга II Жаҳон уруши қатнашчилари, фохрий устозлар, ички ишлар бўлими ходимлари, маҳалла фаоллари, ота-оналар тақлиф қилинди. Улар ёшларнинг ватанпарварликка доир саволларига жавоб бердилар.

Муқаддас бурч

Муқаддас бурч

Муқаддас бурч

Муқаддас бурч

Муқаддас бурч

Муқаддас бурч

14-yanvar — Vatan himoyachilari kuni

Муқаддас бурч

Муқаддас бурч

Муқаддас бурч

Муқаддас бурч

Муқаддас бурч

Муқаддас бурч

Муқаддас бурч

Муқаддас бурч

14-yanvar — Vatan himoyachilari kuni

Муқаддас бурч

Муқаддас бурч

Муқаддас бурч

Муқаддас бурч

Муқаддас бурч

Муқаддас бурч

Муқаддас бурч

Муқаддас бурч

Китоб — беқиёс куч манбаи

Китоб — беқиёс куч манбаи

Китоб — беқиёс куч манбаи

Китоб — беқиёс куч манбаи

Китоб — беқиёс куч манбаи

Китоб — беқиёс куч манбаи

Китоб — беқиёс куч манбаи

Китоб — беқиёс куч манбаи

Аскарлик имтиёзи

Аскарлик имтиёзи

Тайёрланган «Мардлар кўриқлайди, Ватани!» деб номланган маърифий йғин ва бошқа бир қатор тадбирларга билдирган фикрлардан аглаш қийин эмас. Бунинг учун кутубхона мудиридан тахриба ва малака талаб этилиши аниқ. Ва, албатта, ҳарбий хизматчиларнинг масъулияти хизматидан воқиф бўлиши, улурга зарур қўлланмалар, ватанпарварлик руҳидаги адабиётларга қўлқўриқ бериш бунинг педагогика институти ўқувчилари иштирокида, Президентимиз асарлари бўйича ўтказилган давра сўхбатлари, таълимий шoir ва ёзувчиларнинг таваллуд кунлари муносабати билан ташкил этилган кечалар, ҳарбий қисм тарбиячи-офицерлари билан ҳамжиҳатликда

Тайёрланган «Мардлар кўриқлайди, Ватани!» деб номланган маърифий йғин ва бошқа бир қатор тадбирларга билдирган фикрлардан аглаш қийин эмас. Бунинг учун кутубхона мудиридан тахриба ва малака талаб этилиши аниқ. Ва, албатта, ҳарбий хизматчиларнинг масъулияти хизматидан воқиф бўлиши, улурга зарур қўлланмалар, ватанпарварлик руҳидаги адабиётларга қўлқўриқ бериш бунинг педагогика институти ўқувчилари иштирокида, Президентимиз асарлари бўйича ўтказилган давра сўхбатлари, таълимий шoir ва ёзувчиларнинг таваллуд кунлари муносабати билан ташкил этилган кечалар, ҳарбий қисм тарбиячи-офицерлари билан ҳамжиҳатликда

Бугун гапирмоқчи бўлган мавзуимиз Голландия тарихининг қизиқ бир саҳифаси — унинг номи шаклланиши, вужудга келиши тўғрисида. Ҳозирда республикамиз умумий ўрта таълим муассасалари бўйлаб давом этаётган тарих ойлиги билан бевосита алоқадорликда айтиш мумкинки, мақола тарих, шунингдек, география дарсларида шу мавзунини ўқувчиларга янада кенгроқ таништиришда қизиқарли маълумотлар сифатида хизмат қилади.

Ҳаммамиз Голландия ҳақида жуда кўп эшитганмиз. Тарих дарсларида голланд элатининг шаклланиши тўғрисида ўқиганмиз. Айниқса, голланд қорамоллари бутун дунёга машхур. Лекин дунё давлатлари харитасини кўлга олиб қарайдиган бўлсак, унда Голландия давлатини тополмаймиз. Савол туғилади: нега? Агар англашилмовчилик юз берган бўлса, у қаерда?

Маълум. Милоддан аввалги I минг йилликнинг иккинчи ярмидан бу ерда яшаётган кельт қабиласини германлар қувиб чиқаради. III-IV асрларда сакслар, франклар, фризлар келиб жойлашади. Голландлар V асрда франклар давлатига, IX асрда Рим импе-

Bilasizmi?

айтилишича, «Нидерландия» сўзи голланд тилида «паст ер», «қуйи ер» маъноларини беради. Бунга сабаб унинг нисбатан қуйи ерда жойлашганлигидир. Карл V империяси парчалангач, Нидерландия Испанияга қарам бўлиб қолди. Голланд халқи мустақиллик учун кураша бошлади.

Тарих дарсликларидан келтирилишича, 1566-1609 йилларда Нидерландияда инқилоб бўлади. Испанлар ҳукмронлигига қарши курашган маҳал-

ГОЛЛАНДИЯ ВА НИДЕРЛАНДИЯ: УЛАРНИНГ ФАРҚИ НИМАДА?

лий халқ мустамлакачиликдан озод бўлди ва Бирлашган вилоятлар республикасини тузишга эришди. Лекин кўп ўтмай Испания яна Нидерландиянинг жанубий вилоятларини босиб олди.

«Википедия» электрон манбасида айтилишича, XVII асрда Нидерландияда савдо ва денгизчилик ривожланиши натижасида иктисодий самарадорлик ўсган. Ушбу давлат денгиз бўйида жойлашгани сабабли голландлар Осиё, Америка ва Африкадаги ерларни мустамлака қилади.

1795—1813 йилларда эса Франция таркибига киритилди. 1814—1815 йилларда Вена Конгресси томонидан Нидерландия ва Бельгия бирлаштирилиб Нидерландия Қироллиги тузилди, Вильгельм I унинг қироли бўлди. Нидерландия Қироллигида Бельгиянинг манфаатлари камситилганлиги сабабли 1830 йилда Бельгия ажралиб чиқди.

XIX асрга келиб «паст ер» да саноат, деҳқончилик ва чорвачилик ривожланди. Яна

шунини айтиб ўтиш керакки, Нидерландия иккита жаҳон урушида ҳам ўзини бетараф деб эълон қилган. Шунга қарамай, 1940 йили фашистлар томонидан босиб олинди. 1945 йилга келиб, иттифоқчи кўшинлар уни озод қилди.

Дунё харитасида Нидерландия Қироллиги деб аталадиган давлатнинг тарихи асли ана шундайдир. Нидерландия давлатининг норасмий номи Голландия. Чунки Нидерландия аҳолиси ўзларини недерландлар деб эмас, айнан голландлар деб атайдилар. «Голландия» халқнинг тилидан келиб чиққан норасмий атама. «Голландия» сўзи «чирган даракт», «ботқоқлик» маъносини билдиради. Сабаби, ушбу давлат Шимолий денгиз бўйида жойлашган ва унинг дарёлари серсув, ҳавоси ҳам нам. Худудининг катта қисми ботқоқликлардан иборат бўлгани учун маҳаллий халқ ерни ўзлаштиришда анча машаққат чеккан.

Бугун Нидерландия Қироллиги юқори даражада ривожланган индустриал-аграр мам-

лакат бўлиб, у ерда парламентар-монархия қарор топган. Аҳоли зичлиги бўйича дунёда биринчи ўринда туради ва аҳолисининг 89 фоизи шаҳарларда яшайди.

Қизиқарлилиги шундаки, маъмурий жиҳатдан 12та провинцияга бўлинган Нидерландиянинг таркибидаги иккита маҳаллий бўлинмага Голландия номи берилган. Ҳар бир провинция ўз байроқ ва гербига эга бўлганидек, бу иккала худуднинг ҳам рамзлари бор.

Шимолий Голландия (Noord Holland) провинциясида пойтахт Амстердам шаҳри жойлашган. Бундан ташқари, унинг таркибига Хилверюм, Дек Хелдер, Алкмар, Зандам, Хоорн ва Гексел ороллари киради.

Шимолий ва Жанубий Голландия провинциясида XVI-XVII асрларда давлат бошқаруви бинолари жойлашган. Нидерландия (Голландия)да яқин 25 йилликда денгизни чекинтириш орқали пайдо бўлган ерлар бор. Денгизда ороллар барпо этиш бўйича лойиҳалар ташкил этиш ҳозир ҳам давом этмоқда.

Хуллас, Нидерландия ва Голландия аслида бир давлат. Негаки, «қуйи ер» ҳам, «ботқоқ ер» ҳам бугун голландлар яшаётган Нидерландиядир.

Санобар ЖУМАНОВА тайёрлади.

ИККИНЧИ ТУРДА АНИҚЛАНДИ

Хорватияда ўтказилган президент сайловларининг иккинчи турида муҳолифатдаги Социал-демократлар партияси номзоди Иво Йосипович ғалаба қозонди, деб хабар берди АФП.

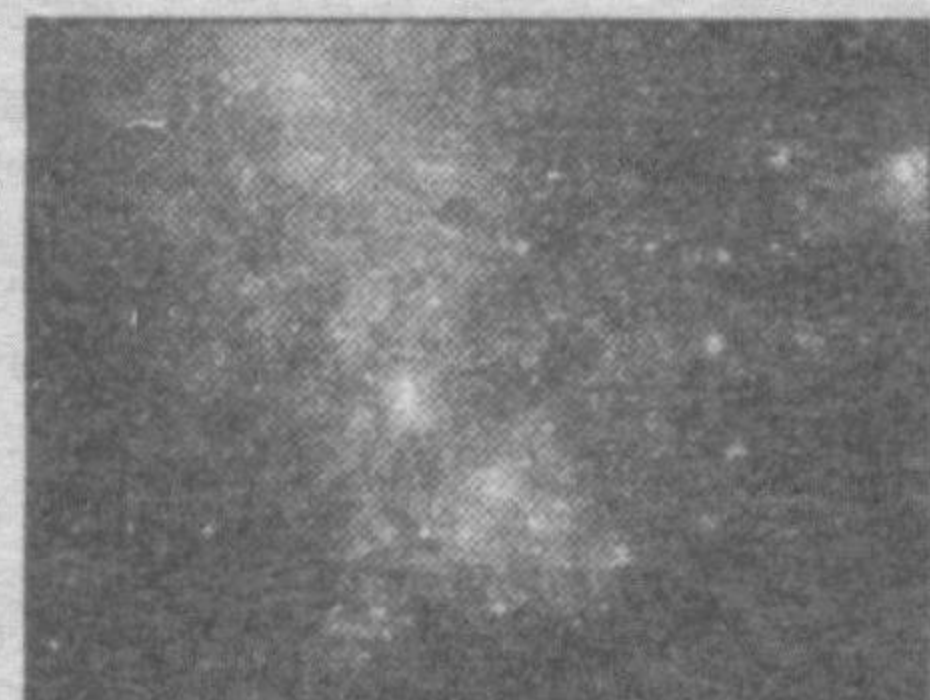
У 60,29 фоиз овоз жамғарган бўлса, рақиби, Загреб шаҳри мэри Милан Бандични 39,71 фоиз сайловчи қўллаб-қувватлаган.

52 ёшли Иво Йосипович ўз юртида нафақат сиёсатчи, балки бир қатор ҳуқуқий асарлар муаллифи ва бастакор сифатида машхурдир.

НАВБАТДАГИ ТАСВИРЛАР

Астрономлар «Спитцер» телескопи орқали суратга олинган Кичик Магеллан Булутларининг навбатдаги тасвирларини намойиш этди, деб хабар берди «Лента» манбаси.

Тадқиқотчиларнинг фикрича, уларда митти галактиканинг энг тўзонли нуқталари ҳам кўзга ташланади. Айнан мана шундай «қоронғу» жойларда юлдузларнинг туғилиш ҳодисаси кузатилади. Бунинг учун улар инфрақизил диапазон орқали тасвирлаш ишларини амалга оширдилар.

Мазкур космик булутлар Ер юзидан 200 минг ёруғлик йили узоқликда жойлашган. Ушбу галактика олимларни нафақат яқинда жойлашгани, балки тузилиши жиҳатдан анча содда бўлгани учун ҳам ўзига тортиб келади.

РЕКОРД ЯНГИЛАНДИ

Исроилнинг Абу-Гош қишлоғилик ошпазлар яқинда Ливанда ўрнатилган рекордни янгилادилар. Улар миллий таом турларидан бири ҳисобланадиган энг оғир ва катта (4 тонналик) хумус тайёрладилар, деб хабар берди АФП.

Уни пиширишда 50 киши иштирок этди. Спутник антеннаси шаклидаги овқат Гиннеснинг рекордлар китобига киритилди.

Бундан олдин ливанликлар 1,5 тонналик хумусни оммага тақдим этгандилар.

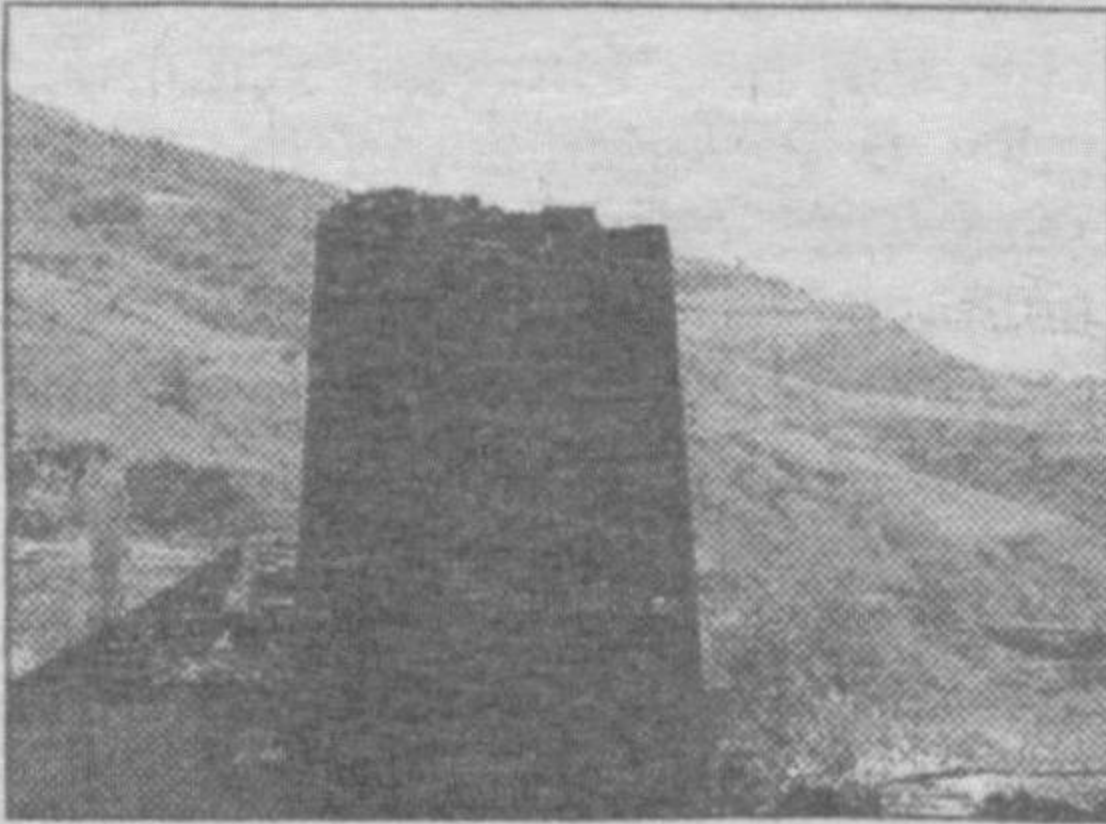
Ушбу овқатни тайёрлашда кунжут, зайтун мойи, лимон шарбати ва саримсоқ пиёздан фойдаланилади. У Ливан ва Исроилда севиб истеъмол қилинади.

ТАРИХИЙ ИМОРАТЛАР ҚАЙТА ТИКЛАНДИ

Жорий йилда Чеченистоннинг тоғли худудларидаги қадимги ҳарбий миноралар қайтадан тикланади, деб интервью берди Россияда хизмат кўрсатган меъмор Магамед Ахметов ИТАР-ТАСС манбасига.

Курувчининг айтишича, қадимий бинолар аллақачон ўзининг ҳарбий аҳамиятини йўқотган, аммо муҳим тарихий обидалар ҳисобланади. Ҳозирда Шарой худудидаги 30тагача яқин миноралар тикланиши режалаштирилган. Улар денгиз сатҳидан 3010 метр баландликда жойлашган.

«ҲИД ОРҚАЛИ ТОПАМИЗ»

Американин «Илғор илмий тадқиқотлар ҳарбий агентлиги»(ИИТХА) террорчиларни ҳид орқали топиш усули устида иш олиб борапти, деб хабар берди «Вашингтон Профил».

Ҳар бир одамда бошқаларга ўхшамайдиган ҳид борлиги аллақачон аниқланган. Шу орқали сенсорларнинг янги авлоди яратилади. Бунинг учун 15 млн. доллар ажратилган.

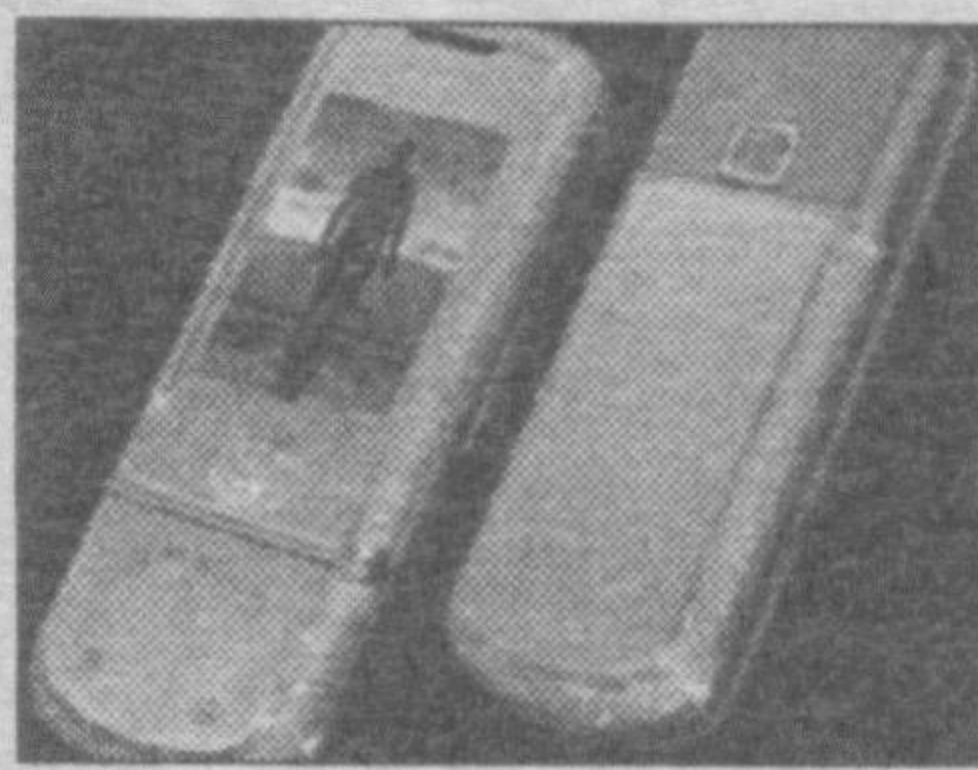
Ушбу дастур ниҳоясига етса, ҳарбийлар «Урбан Вижн» номини олган янги технология орқали бино ичида ҳаракатланаётган субъектларни кузатиш имкони пайдо бўлади.

ҲОЗИРЧА УЧ ДОНА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛДИ

Финляндиянинг «Нокиа» компанияси 8800 туркумидаги навбатдаги телефонни сотувга қўйди. У нарх бўйича рекорд ўрнатди, деб хабар берди «Руформатор» манбаси.

«Нокиа Супреме» русумидаги алоқа воситасидан ҳозирча уч донагина ишлаб чиқилди. Уларнинг ҳар бири 160 минг долларга тенг.

Тузилишидан «Нокиа 8800 Арте»га ўхшаб кетадиган камёб аппарат учун 83 грамм платина, 12,5 карат тарашланган олмос сарфланди. У 51 мм.ли О-Эл-Ий-Ди-дисплейи, 3,2 мегамикселли фотокамера ва «Блутус» модули билан жиҳозланган.

Н.ҚОСИМОВ тайёрлади.

ҚАЙТА НАШР ЭТИШ БЎЙИЧА ҚАЙТА ТЕНДЕР САВДОЛАРИДА ИШТИРОК ЭТИШ УЧУН ТАКЛИФНОМА

Тендер тартиб рақами: 6 MRT-2010/6.

Тендер номи: Дарслик ва ўқув-методик қўлланмаларни қайта нашр этиш юзасидан қайта тендер савдолари.

Буюртмачи: Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги.

Манзил: Тошкент шаҳар 100159, Мустақиллик майдони, 5-уй.

Молиялаштириш: Давлат бюджети ва Республика мақсадли китоб жамғармаси маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

Буюртмачи мазкур тендер савдоларига дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларни нашр этиш учун нашриётларни таклиф этади.

Тендер савдоларида қайта ташкил этиш (бўлиш, қўшиш ва ҳоказо), тугатиш ёки банкротлик босқичида бўлмаган, давлат реестрида рўйхатга олинганга олти ой муддатдан кам бўлмаган, шартномаларни бажармаганлиги учун судга тортилмаган, дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларни нашр этиш билан шуғулланиш учун лицензияга эга бўлган ҳамда илгари вазирлик билан тузилган шартномалар бўйича қабул қилинган мажбуриятларни зарур даражада бажара олган нашриётлар қатнашиш ҳуқуқига эга.

Қатнашчи Буюртмачига шарномани бажариш қобилияти ва малакаси борлигини тасдиқловчи ҳужжатлар тақдим этиши керак ва мазкур ҳужжатлар Тендер ҳужжатларининг иккинчи бобида келтирилган талабларга жавоб бериши лозим.

Дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларнинг оригинал макетига бўлган ҳуқуқ Буюртмачи ва Нашриётлар ўртасидаги битимга мувофиқ Буюртмачига берилган.

Нашр этиладиган дарсликлар ва ўқув-методик қўлланмаларнинг номи ва нусхаси қуйидагилар.

Пакет рақами	Дарсликлар номи	Синфи	Таълим тили	Адади
1	Русский язык	8	Рус тили	32940
2	Алгебра	8	Барча тиллар учун	584055
3	География	8	Барча тиллар учун	584055
4	Одам ва унинг саломатлиги	8	Барча тиллар учун	584055
5	Ўзбекистон тарихи	8	Барча тиллар учун	584055
6	Адабиёт (A'debiyat)	9	Қорақалпоқ тили	10684

Тендер ҳужжатларини олиш учун талабгорлар Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлигининг махсус №202030001001044002 (АТИБ ИПОТЕКА Банкнинг Меҳнат филиали, МФО:00423, СТИР 201122808) ҳисоб рақамига 2 000 000 (икки миллион) сўм ўтказилганлигини тасдиқловчи ҳужжатни тақдим этишлари шарт. Тўлов юқоридаги ҳисоб рақамига тўғридан-тўғри пул ўтказиш йўли билан амалга оширилади. Тендер ҳужжатларини олиш учун қатнашчилар томонидан тўланган тўлов қайтарилмайди.

Тендер савдоларида қатнашиш истагини билдирган ва Тендер ҳужжатларини харид этган корхона ва ташкилотлар 2010 йил 13 январдан бошлаб ҳар куни (шанба ва яшанба кунларидан ташқари) Тошкент вақти билан соат 10:00 дан 17:00 гача тендер савдоларига тегишли қўшимча маълумотларни Тендер комиссиясининг ишчи органи Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги Дарсликлар ва ўқув адабиётларнинг янги авлодини яратиш бўлиmidан (Манзил: 100159, Тошкент шаҳри, Мустақиллик майдони, 5-уй, 319-хона, телефон (+99871) 239-40-83, факс (+99871) 239-40-81) олишлари мумкин.

Тендер ҳужжатлари асосида талаб этиладиган барча ҳужжатлар таклифнинг умумий қийматининг икки фоизидан кам бўлмаган бўнак суммаси билан бирга 2010 йилнинг 27 январь куни соат 14:00 га қадар Республика таълим марказига топширилиши шарт. Тендер таклифлари 2010 йил 27 январь куни соат 15:00 да Республика таълим марказида (Манзил: Тошкент шаҳри, Фурқат кўчаси, 174-уй.) барча қатнашчилар вакиллари иштирокида очилади. Кечикиб топширилган таклифлар очилмаган ҳолда қатнашчиларга қайтарилади.

Тендер комиссияси ўзининг эҳтиёткорлик чораларидан келиб чиққан ҳолда Тендер ҳужжатларининг I боб 6-бандида белгиланган тартибда Тендер ҳужжатларига қўшимчалар киритиш орқали таклифлар топширишнинг охириги муддатини узайтириши мумкин. Барча қатнашчиларнинг ҳуқуқлари таклифнинг охириги муддатидан ўзгарган муддатга муносив равишда ўзгаради.

Буюртмачи қатнашчилар томонидан тендер таклифларини тайёрлаш билан боғлиқ бўлган ҳужжатларга жавобгар эмас.

МАЪНАВИЙ ФАЗИЛАТЛАР «КЎЗГУ»СИ

Йўл ҳаракати қоидаларига амал қилишимизда ҳам акс этади

Ҳайитгул опа ҳар куни ўзи мураббийлик қиладиган кадрдон маскани томон отланаркан, йўл бўйи хаёлга толади. Шаҳарга кўрк бериб турган замонавий биноларни, кўрк сайлгоҳу боғларни кўриб, кўзи қувнайди. Айниқса, равон кўчалар ва уларда гавжум турли хил автоуловларга термулиб, кўнгли яйраб кетади: ахир бу истиклол меваси, тараққиёт нишонаси... Баъзан йўл белгиларига нописандлик билан муносабатда бўлаётган йўловчиларга, ҳаракатланиш қоидаларини бузаётган ҳайдовчиларга кўзи тушиб, кайфияти бузилади, улардан дили оғрийди.

кўтарилади. Хусусан, ҳозирда яқунланган “Ҳаракат хавфсизлиги ойлиги” мобайнида “Йўл ҳаракати қоидаларини билиш ҳамма учун қонундир”, “Йўл белгиларини ўрганамиз” каби мавзуларда намунавий очиқ дарслар ташкил этдик. Бундан ташқари Ички ишлар бош бошқармаси Йўл ҳаракати хавфсизлиги бошқармаси Марказий диспетчерлик хизмати ходими катта лейтенант Ж.Собиров билан ойлик доирасида 600 нафар ўқувчи ўртасида суҳбат уюштирдик. Унда йўл ҳаракати қоидаларига риоя қилинмаганда қандай нохуш ҳолатлар содир бўли-

Harakat xavfsizligi oyligi

Ахир йўлда билиб-билмай қилинган бир кичик хатонинг оқибати оғир бўлиши мумкин. Унинг жабрланувчиси жажжигина болакайлар, мактаб ўқувчиси ёки боғча тарбияланувчиси бўлса-чи? Ҳайитгул опа бу ҳақда ўйлар экан, бутун вужуди оловланади, бу жараёнлардан айро эмасдек ҳис қилади ўзини...

Бир неча йилдирки, Ҳайитгул Нормуродова Яккасарой туманидаги 144-мактабда “Йўл ҳаракати қоидалари” фанидан ўқувчиларга таълим бериб келади.

— Азиз ўқувчиларим, математикани ўрганмай туриб, буюк адабиётшунос, ёзувчи бўла олишингиз мумкин ёки адабиётни билмасдан кучли математик бўлиб етиша оларсиз. Аммо “Йўл ҳаракати қоидалари” фанини ўрганиш ҳаётини зарурият. Чунки яшар экансиз, йўл ҳаракати иштирокчисига айланишингиз муқаррар, — дея тушунтиради у ҳар дарсида.

Шу сабабли жонқуяр муаллима ўз фанини мактабда энг зарур фанлар сирасига киритишга ҳаракат қилиб келади. У ўқувчиларнинг ушбу фандан олаётган назарий билимларини амалиёт билан уйғунлаштириш мақсадида ҳар ойда бир маротаба Ички ишлар вазирлигига қарашли Тошкент шаҳар йўл ҳаракати хавфсизлиги бошқармаси ходимларини дарсларига таклиф қилиб, очиқ семинарлар ташкил этади. Уларда ўқувчилар ўзларини қизиқтирган барча саволларга жавоб оладилар, билимларини ҳаётини мисоллар билан бойтадилар.

— Ўқувчиларга фаним янада тушунарлироқ бўлиши ҳамда уларнинг қизиқишларини ошириш мақсадида дарсларда энг сўнги инновацион методлардан, ўзим тайёрлаган электрон кўргазмалар куруллардан фойдаланаман, турли интерфаол ўйинлар ташкил этаман, — дейди Ҳайитгул опа. — Шу билан бирга, дарсдан ташқари уюштирадиган машғулотларимиз ўқувчиларда катта таассурот қолдиради. Айниқса, мамлакатимизда ўтказиладиган ҳар бир “Ҳаракат хавфсизлиги ойлиги” давомида ишимиз янги босқичга

ши мумкинлиги ҳаётини мисоллар билан тушунтирилди. Бу каби тадбирлар айни қишнинг қировли кунларида, айниқса, қишки таътил олдидан болажонлар учун жуда муҳимдир. Чунки уларда олинган тушунча ва кўникмалар ўқувчиларни доимо зийрак ва хушёр бўлишга чорлайди.

Таълим муассасаси катта йўл чорраҳасига яқин жойлашганлиги сабаб педагог ходимлардан бу ерда навбатчилик ташкил қилинган. Навбатчи-мураббий ўқувчиларнинг чорраҳадан тартиб билан, хавфсиз ўтишларини назорат қилиб туради. Ушбу тартибнинг жорий этилишида Ҳайитгул опанинг хизмати алоҳида. Ахир бундай жонқуярлик ёшларни жисмонан соғлом вояга етказишда ҳар бир ўқувчига ўз фарзандига бўлгандек муносабатнинг ва халқимиз олдидаги масъулиятни чуқур ҳис қилиб, адо этилган бурчнинг олий намунаси эмасми?

— Ҳ.Нормуродовани жамоамиз нафақат ўз касбининг фидойиси, балки мактабимиз номини, обрўсини кўтараётган фаол педагог сифатида ҳам алоҳида ҳурмат қилишади, — дейди мактаб директори Гулчехра Расулова. — Айниқса, ўқитувчининг “Ўзбекистон” телеканалда бериладиган “Автопатрул” кўрсатувида “Билим ва тафаккур” рўқали “Йўл қоидаси — умр фойдаси” деб номланган намунавий очиқ дарси намойиш этилган, ўтган йили “Йўл ҳаракати қоидалари” фани бўйича “Йилнинг энг яхши фан ўқитувчиси” кўрик-танловининг республика босқичида иккинчи ўринга сазовор бўлгани мактабимиз педагоглари-нинг кўксини гурурга тўлдирди.

Бугунги кунда Ватанимизнинг келажак бўлган баркамол авлодни тарбиялаш улкан мақсадларимиздан бирига айланди. Баркамоллик эса кишининг ҳам жисмоний соғломлиги, ҳам юксак маънавиятида кўринади. Йўл ҳаракати қоидаларига қатъий амал қилиш эса ҳар бир инсоннинг жисмоний соғломлигини кафолатлайди, маънавий фазилатларига “кўзгу” бўлади.

Дилшод КАРИМОВ,
“Ma'rifat” муҳбири

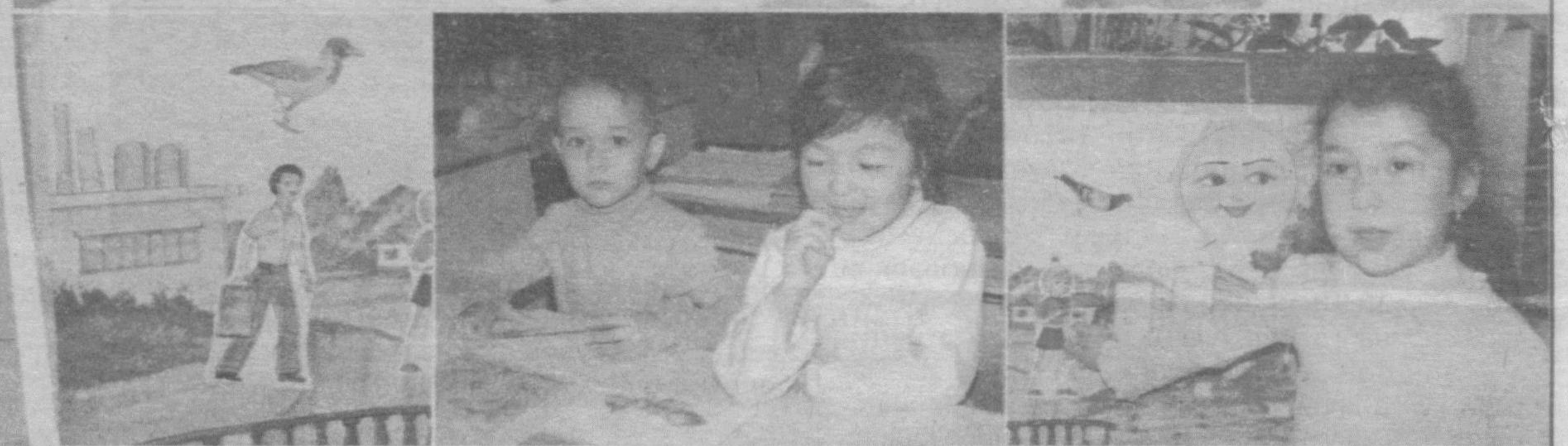
TO'GARAKLAR BOLA QOBILIYATINI

Maktabgacha ta'lim muassasalarida KASHF ETADI

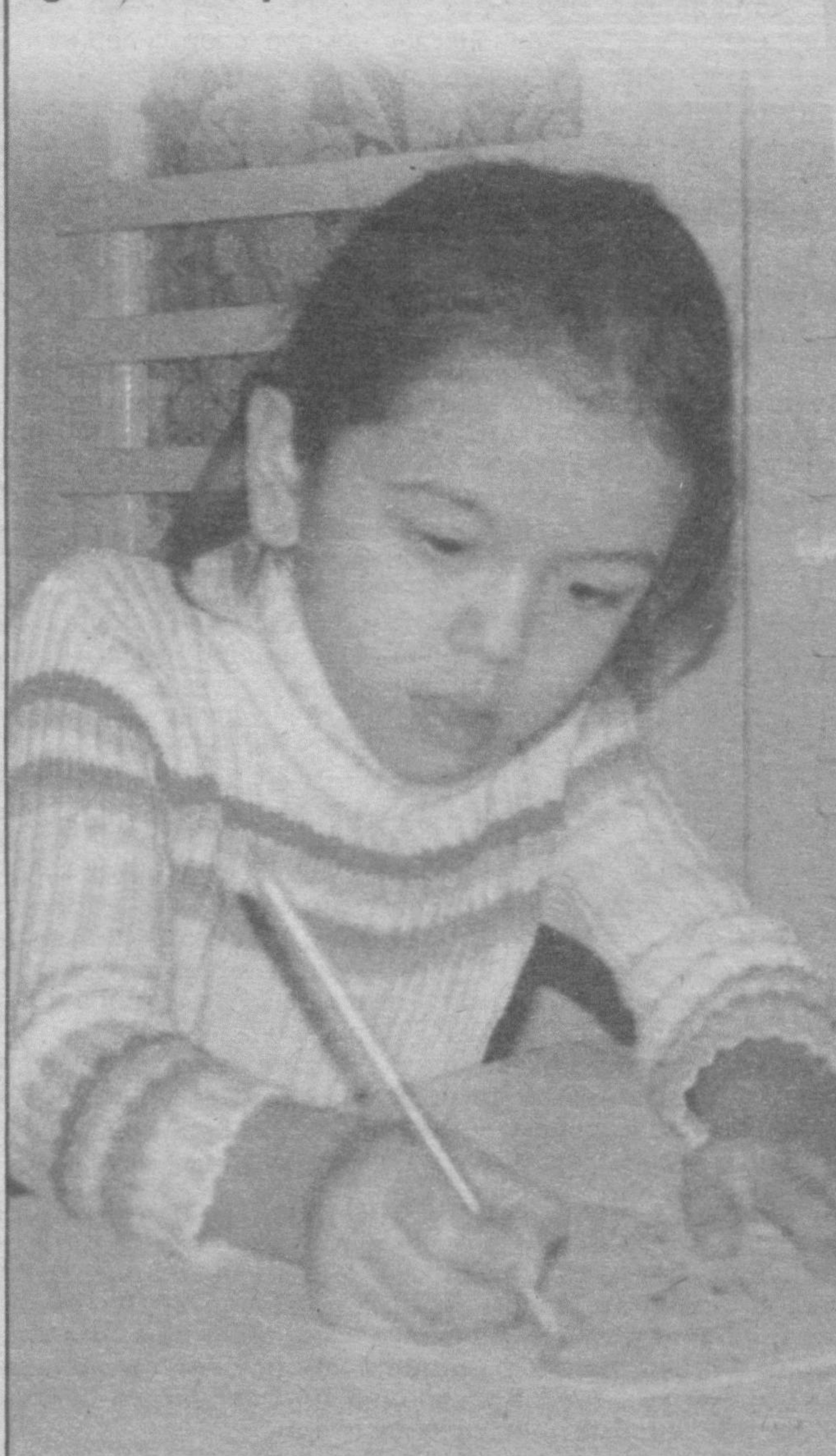
Qobiliyatsiz bola bo'lmaydi, deganlari rost. Buni Yunusobod tumanidagi 206-bog'cha-maktab majmuasida tarbiyalanayotgan 600 nafar kichkintoylar misolida ham ko'rish mumkin. Bog'cha-maktabda «Badiiy gimnastika», «Sport», «Teatr», «Qo'l mehnati», «Tabiatni asrang» kabi bir qancha to'garaklar tashkil etilgan bo'lib, tarbiyalanuvchilar va o'quvchilar ularga muntazam qatnashib kelmoqdalar.

— To'garaklarda bolalarning yashirin qobiliyati yuzaga chiqadi, rivojlanadi, — deydi ekologiya yo'nalishidagi «Tabiatni asrang» to'garagi rahbari, 10-guruh tarbiyachisi Dilfuza G'ulomova. — Biz bolalar bilan gerbariylar yasaymiz, tabiat hodisalarini kuzatamiz. Suvni asrash, yashillik olamini boyitish zarurligi haqida suhbatlar olib boramiz.

Bundan tashqari, muassasada bolalar o'zbek xalq ertaklari «Zumrad va Qimmat», «Uch og'ayni botirlar» orqali do'stlik, mardlik, vatanparvarlik va mehr-oqibat tushunchalarining ahamiyatini kengroq ilg'ab bormoqdalar.

B. RIZOQULOV olgan suratlari.

<p>Ma'rifat</p> <p>TA'SIS ETUVCHILAR: O'zbekiston Xalq ta'limi vazirligi, O'zbekiston Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi, O'zbekiston Ta'lim va fan xodimlari kasaba uyushmasi Markaziy Kengashi.</p>	<p>Bosh muharrir vazifasini vaqtincha bajaruvchi: Bahodir JOVLIYEV</p> <p>Tahrir hay'ati: Rustam AHLIDINOV, Jumanazar BEKNAZAROV; Xurshid DO'STMUHAMMEDOV, Akmal ISLOMOV (mas'ul kotib), Mahmuda MURZAYEVA, Elshod NABIYEV, Husan NISHONOV (bosh muharrir o'rinbosari), Abdusamat RAHIMOV, Nurlan USMONOV (bosh muharrir o'rinbosari, "Учитель Узбекистана"), Aleksey CHUKARIN (mas'ul kotib, "Учитель Узбекистана"), Sa'dulla HAKIMOV</p>	<p>Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida № 0067 raqam bilan ro'yxatga olingan.</p> <p>INDEKS: 149, 150. G-23. Tiraji 45514. Hajmi 8 bosma taboq. Ofset usulida bosilgan, qog'oz bichimi A-3.</p> <p>Navbatchi muharrir: Zilola RUSTAMOVA. Navbatchi: Bobur JALOLOV.</p>	<p>«Ma'rifat»dan materiallarni ko'chirib bosish tahririyat ruxsati bilan amalga oshirilishi shart. Tahririyatga yuborilgan materiallar muallifga qaytarilmaydi. belgisi ostida reklama materiallari beriladi.</p> <p>MANZILIMIZ: 100083, Toshkent, Matbuotchilar ko'chasi, 32.</p> <p>E-mail: info@marifat.uz Web-site: www.marifat.uz</p> <p>TELEFONLAR: mas'ul kotib—233-99-15, umumiy o'rta va maktabgacha ta'lim yangiliklari bo'limi — 236-53-16, fan, oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi yangiliklari bo'limi — 236-54-03, adabiyot, madaniyat, kasaba uyushmalari hayoti yangiliklari bo'limi — 236-54-26, ma'naviyat va maktabdan tashqari ta'lim yangiliklari bo'limi — 236-54-23, siyosat, xalqaro hayot va sport yangiliklari bo'limi — 236-55-58, reklama va marketing bo'limi — 233-42-92(faks), 236-54-17.</p>	<p>Bahosi sotuvda erkin narxda</p> <p>Dizaynerlar Liliya BINASHEVA, Malohat TOSHOVA.</p> <p>«Sharq» nashriyot-matbaa aksionerlik kompaniyasi bosmaxonasi. Korxonada manzili: «Buyuk Turon» ko'chasi, 41-uy</p> <p>Bosishga topshirish vaqti — 21.00. Topshirildi — 21.00 Uza yakuni — 21.00</p>
--	---	---	--	--